

EL PUNT AVUI+

Edita: Hermes Comunicacions SA
http://www.elpuntavui.cat
Centraleta Girona: 972 18 64 00
Centraleta Barcelona: 93 227 66 00
Atenció al client: 972 18 64 80
Redacció Girona: Santa Eugènia, 42. 17005
Redacció Barcelona: Diputació, 284, 4t. 08009

Director: Xevi Xirgo i Teixidor.
Vicedirector: Carles Ribera (Política).
Directors adjunts: Jordi Grau (Girona), Pepa Masó (Societat), Joan Ventura (Informació Cultural), Xevi Sala (Opinió, Formats Especials i coordinació amb El Punt Avui Televisió), Ramon Roca (L'Econòmic i Informació econòmica), Miquel Riera (Presència, Tancament i Informació internacional), Joan Rueda (Ciutats i Informació local), Lluís Martínez (coordinació amb El Punt Avui Televisió).
Caps de secció: Toni Brosa (Opinió), Joan Armengol (Economia), Pilar Esteban (Europa-Món), Anna Serrano (Política), Carles Sabaté (Societat), Jaume Vidal (Cultura), David Castillo (Suplement Cultura), Andreu Puig (Fotografia), Quim Puigvert (Llengua), Jordi Molins (Disseny), Montse Martínez (Apunts), Carme Torns (Documentació), Antoni Dalmau (Tancament), Susanna Oliveira (Barçakids), Jaume Batchellí (Producció), Montse Oliva (delegada a Madrid), Pere Gorgoll (Necrològiques), Gemma Busquets (Comunicació), Narcís Genís, Tura Soler, Xavier Castillón i Anna Puig (Comarques Gironines).

Conseller delegat: Joan Vall i Clara.
Gerència Comercial: Anna Maria Ribas.
Direcció Comercial: Eva Negre (El Punt Avui), Eduard Villacé (Agències), Maria Àngels Taulats (Setmanaris), Josep Sánchez (El 9) i Carles Gri (Serveis al Lector).
Webs i Sistemes: Josep Madrenas (director), Marc Massot (Programari), Joan Sarola (Sistemes) i Ramon Buch (Disseny).
Recursos Humans: Miquel Fuentes. **Administració:** Carme Bosch.
Producció i Logística: Lluís Cama. **Distribució:** Concepció Casals.

ENFORTIM LA NOSTRA
CULTURA D'ESTAT, LA
TENÍEM

Jordi Cabré

Escriptor

Reconstrucció estatal

Durant tots els anys del pujolisme es va forjar el terme de “reconstrucció nacional”. El professor de la Universitat de Cardiff Andrew Dowling fins i tot fixa l'inici d'aquest trajecte en el 1939, i l'acaba el 2012. També van editar un llibre amb el mateix títol en Carles Llorens i l'Arcadi Calzada, l'any 1995, que limitava l'anàlisi en els (aleshores) 20 anys de governs de Pujol. En qualsevol dels casos, la “reconstrucció nacional” venia a significar les activitats oficials o extraoficials que des de Catalunya s'havien dut a terme, especialment des del franquisme fins als nostres dies, per a reconciliar els ciutadans de Catalunya amb una identitat, un imaginari, uns valors, una cultura i un autogovern que durant quaranta anys van ser perseguits, prohibits, marginats, minoritzats i oblidats.

LA “RECONSTRUCCIÓ NACIONAL” engloba des de la fundació d'Enciclopèdia Catalana fins a la creació (*il·legal*) de TV3, passant per les classes de català clandestines durant el franquisme, els Fets del Palau, la Crida, les lleis de normalització lingüística, l'adquisició de noves competències (ordre públic, presons, ports,...), les celebracions de caire patriòtic (11 de setembre, Sant Jordi...), la recuperació del folklore i la cultura popular, l'adquisició de prestigi de la nostra literatura, la nostra mú-

sica, el nostre teatre, les institucions... és a dir, el “fer país” de Pujol que evoluciona des de la resistència i la clandestinitat fins a l'oficialitat autonòmica. En clau de cultura pròpia, d'orgull, de reafirmació i de presa de consciència. Des de l'Estat espanyol s'entenia sovint això com a “invenció” o com a “construcció d'un imaginari artificial”, i oblidaven (o ignoraven) que no es tractava de cap construcció, sinó d'una reconstrucció. Catalunya no es planificava, es retrobava al mirall. Tarradellas no era un ninot fet a mida de l'autonomia del 78, sinó un fil roig que ens connectava directament amb l'any 1931 i fins i tot amb la lluita per l'autogovern que es va originar amb el primer catalanisme polític de l'any 1901. I aquest relligava, al seu torn, amb una altra “reconstrucció”: la de la memòria o el fil roig que connectava el 1901 amb el 1714. Reconstrucció na-

Sí, farem un estat a la nostra manera, però no pas un estat nou: és un estat antic que, en tot cas, ara reneix i s'actualitza

cional volia dir, per tant, “tornar a ser” i “saber que som”.

LA “RECONSTRUCCIÓ ESTATAL” comença ara. Més que construir una idea original, en el fons es tracta de reconstruir l'estat que vam perdre el 1714. També aquí a Espanya s'equivocarien si pensessin que estem inventant una cosa nova: ignorarien o oblidarien no només els ben bé sis segles d'“estat català” amb constitucions i llibertats pròpies, sinó també la proclamació de Pau Claris, la de la Primera República, la de Macià i la de Companys. L'estat català ha existit i, quan no ha existit, ha estat sempre reclamat o procurat. Es podrà dir que l'autonomia en part construïa “estat”, però serà bo diferenciar-ho: fer un estat és una cosa molt diferent. Estat significa sobirania fiscal, diplomàtica, d'ordre públic, cultural i simbòlica, etcètera. Significa posar majúscules a la nació, posar-li bandera gran, deixar enrere el resistencialisme. No lluitar per sobreviure, sinó viure. Reconstruir ja no orgull de nació, sinó recuperar l'orgull d'estat que tenim (inevitablement) atrofiat. Estem presenciant això. Sí, farem un estat a la nostra manera, però no pas un estat nou: és un estat antic que, en tot cas, ara reneix i s'actualitza. Enfortim, per tant, la nostra cultura d'estat. La teníem. L'hem de retrobar tots. I em temo que en un termini de pocs mesos.

La columna

Ramon Solsona

El Masclans d'avui

Francesc Masclans (Barcelona, 1905-2000) va ser un mestre d'escola amb inquietuds pedagògiques i científiques. En el seu primer destí, les Esglésies (Sarrocà Bellera, al Pallars Jussà), va fer un conjunt de fotografies de gran valor antropològic. Guiat per Pius Font i Quer, va estudiar botànica fins que el 1939 la dictadura el va desterrar a un poblet de Lleó. De nou a Barcelona i exercint sempre el magisteri, la vocació pedagògica i qui sap si influït per un antic company d'escola, un tal Joan Coromines, va publicar la *Guia per a conèixer els arbres* (1958) i la *Guia per a conèixer els arbres i les lianes* (1963). I el 1981, *Els noms de les plantes dels Països Catalans*. Aquests llibres van ser la referència obligada a l'hora d'identificar una planta pel nom en català. Generacions senceres d'estudiants i d'amants de la natura han

Generacions senceres d'amants de la natura han explorat el país amb el Masclans a la butxaca

explorat el país amb el Masclans –es deia així– a la butxaca.

Fa uns dies vaig tenir el goig de participar en la presentació del gran llibre *Noms de plantes. Corpus de fitonímia catalana*. Impulsat pel catedràtic de botànica Joan Vallès, un equip d'especialistes –amb el suport del Termcat i assessorats per Josep Vigo (botànica) i Joan Veny (dialectologia)– ha aplegat 35.000 noms populars de plantes. En paraules de Joan Vallès, s'ha volgut posar el Masclans al dia; és a dir, que es tracta d'una ampliació exhaustiva d'una obra que havia nascut ambiciosa, sòbria, rigorosa i amb esperit de servei en temps difícils. El resultat és una delícia. Obriu-lo per qualsevol pàgina i us costarà tancar el llibre. Hi trobareu la creativitat del llenguatge popular.

Les guies de Francesc Masclans les va publicar el Centre Excursionista de Catalunya. Avui que el CEC passa per uns moments delicats vull recordar la gran tasca documental i de recerca que ha dut a terme d'ençà que va ser fundat el 1876 amb el nom d'Associació Catalanista d'Excursions Científiques.

EL
DIBUIX

Fer

